

Eenheidsworst of ratjetoe?

Pieter van Eijnsden

Als je geneeskunde aan individuele dokters en patiënten overlaat, wordt het al snel een rommeltje. Dat blijkt wel uit het stuk van Van Agtmael en Mahomedradja over de gestructureerde medicatiebeoordeling (D2855). Patiënten nemen hun medicijnen niet netjes in en dokters communiceren niet goed over de meest actuele medicatie of (her)kennen allerlei interacties niet. De oplossing wordt gezocht in controlemechanismen. De inspectie dwingt nu bijvoorbeeld gestructureerde medicatiebeoordelingen af bij patiënten boven de 75 jaar, die 7 medicijnen of meer gebruiken en die een slechte nierfunctie hebben. Dit is misschien een logische gedachte, maar heeft weinig resultaat, om allerlei redenen (D2825 en D2855).

Een ander controlemechanisme is het creëren van richtlijnen en zorgstandaarden. In de psychiatrie is daarbij het afgelopen jaar een ‘inhaalslag’ gemaakt en zijn er opeens 43 nieuwe standaarden (C3880). Daar is niet iedereen onverdeeld gelukkig mee, en het NHG heeft zich teruggetrokken omdat er gekozen is voor een leesbare stijl waarin de wetenschappelijke referenties echter niet geïncorporeerd zijn. Dat is extra saillant omdat ook allerlei belangenorganisaties zich ermee hebben mogen bemoeien. Zo ontstaat een mix van 1 deel niet te verifiëren wetenschap plus 1 deel belangenpolitiek. En terwijl de dokter alleen gemotiveerd mag afwijken van een standaard, geeft die standaard dus zelf geen inzicht in de eigen motivaties.

Dit gebeurt vast met goede intenties, maar het doet mij vooral denken aan het proces van normalisatie zoals beschreven door de postmodernist Michel Foucault. Hierbij is het opleggen van een norm door een kleine groep deskundigen een middel om de macht van die deskundigen te legitimeren. Een inner circle van deskundologen, belang-rijken en vergadertijgers ontleent zijn bestaansrecht aan de creatie van een net waarin de dokter en patiënt gevangen zitten, en dit net wordt steeds strakker aangetrokken.

Soms vraag ik me af of we niet gewoon een klein beetje gerommel moeten accepteren. Sommige dingen zijn gewoon niet oplosbaar zonder onmenselijk strakke kaders aan te brengen.

– p.vaneijnsden@ntvg.nl